

รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาศูการ
พัฒนาคุณภาพที่ยั่งยืน โรงเรียนบ้านปึกหมู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2
School Management Model of Learning Center According to the Sufficiency Economy
Philosophy in Education towards Sustainable Quality Development, Ban Pak Moo
School, Nong Khai Primary Educational Service Area Office 2

สุจิตรา ปोंโกเซ

Sujitra Pongkose

โรงเรียนบ้านปึกหมู, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

Ban Pak Moo School, Nong Khai Primary Educational Service Area Office 2

E-mail: sujitabee2017@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7751-9121>

Received 31/08/2022

Revised 02/09/2022

Accepted 03/09/2022

บทคัดย่อ

การจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการนำหลักการและทฤษฎีของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายการจัดการบริหารและการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในด้านคุณภาพการศึกษา ชีวิต และสิ่งแวดล้อม การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาศูการพัฒนาคุณภาพที่ยั่งยืน 2) เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาศูการพัฒนาคุณภาพที่ยั่งยืน 3) เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาศูการพัฒนาคุณภาพที่ยั่งยืน 4) เพื่อสอบถามความพึงพอใจต่อรูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาศูการพัฒนาคุณภาพที่ยั่งยืน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู จำนวน 5 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 8 คน นักเรียน จำนวน 33 คน และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 33 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการบริหารจัดการโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา 2) แบบสัมภาษณ์ 3) รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา 4) แบบสอบถามความพึงพอใจ 5) แบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์เนื้อหา และทดสอบความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังการอบรมด้วย t-test (Dependent Samples)

[117]

ผลการวิจัย พบว่า (1) การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการบริหารจัดการโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาสู่การพัฒนาคุณภาพที่ยั่งยืน พบว่า ด้านสภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน และระดับปานกลาง 4 ด้าน ด้านปัญหา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน และระดับปานกลาง 4 ด้าน และด้านความต้องการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน (2) ผลการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาสู่การพัฒนาคุณภาพที่ยั่งยืน ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านบุคลากรพอเพียง 2) ด้านสิ่งแวดล้อมพอเพียง 3) ด้านชุมชนพอเพียง 4) ด้านนวัตกรรมพอเพียง 5) ด้านงบประมาณพอเพียง 6) ด้านการสร้างเครือข่ายพอเพียง ผลการประเมินรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (3) ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาสู่การพัฒนาคุณภาพที่ยั่งยืน โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.35 (4) ผลการสอบถามความพึงพอใจรูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาสู่การพัฒนาคุณภาพที่ยั่งยืน โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.27 และ (5) ผลการอบรมเพื่อขยายผลสู่โรงเรียนเครือข่าย โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนการทดสอบความรู้ เข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หลังการอบรมสูงกว่าก่อนอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

คำสำคัญ: ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง; รูปแบบการบริหารจัดการ; ศูนย์การเรียนรู้

Abstract

Learning management according to the Sufficiency Economy Philosophy is the application of principles and theories of the Sufficiency Economy Philosophy as a guideline in formulating management policies and teaching and learning to achieve sustainability in terms of quality of education, life and environment. The objectives of this research were 1) to study the current conditions, problems and needs of school management and learning centers according to the philosophy of sufficiency economy in education towards sustainable quality development, 2) to create a model for managing schools and learning centers according to the philosophy of sufficiency economy in education towards sustainable quality development, 3) to study the results of the experimental model of school management and learning centers according to the philosophy of sufficiency economy in education towards sustainable quality development, and 4) to study the results of the experimental model of school management

[118]

Citation: สุจิตรา ป้องโกเซ. (2565). รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาสู่การพัฒนาคุณภาพที่ยั่งยืน โรงเรียนบ้านปึกหมู สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 2 (5), 117-136.

Pongkose, S., (2022). School Management Model of Learning Center According to the Sufficiency Economy Philosophy in Education towards Sustainable Quality Development, Ban Pak Moo School, Nong Khai Primary Educational Service Area Office 2. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 2 (5), 117-136 ; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2022.87>

and learning centers according to the philosophy of sufficiency economy in education towards sustainable quality development. The samples used in this research were 5 teachers, 8 basic education committees, 33 students, and 33 students' parents. The research instruments consisted of 1) a questionnaire on current conditions, problems and needs, 2) an interview form, 3) a school management model of a learning center based on the philosophy of sufficiency economy in education, 4) a satisfaction questionnaire, and 5) a quiz. The statistics used in the data analysis were percentage, mean, standard deviation, and content analysis. The statistic used to test the hypothesis is t-test (Dependent Samples). The results of the research found that; (1) The results of the analysis of the current condition as a whole were at a high level when considering each aspect, it was found that the assessment results were at a high level on 2 aspects and at a moderate level on 4 aspects. The results of the analysis of overall problems were at a moderate level when considering each aspect, found that the assessment results were at a high level on 2 aspects and at a moderate level on 4 areas. The results of needed analysis were at the highest level when considering each aspect, found that it was at the highest level in all aspects. (2) School management model of learning center according to the Sufficiency Economy Philosophy in education towards sustainable quality development has 6 components: 1) Sufficiency personnel, 2) Sufficiency environment, 3) Sufficiency community, 4) Sufficiency innovation, 5) Sufficiency budget, and 6) Sufficiency network building. The results of the model evaluation by experts had an average of 4.61, the highest level. (3) The result of the experiment using the school management model of learning center according to the Sufficiency Economy Philosophy in education towards sustainable quality development was mean 4.35 at a high level. (4) The result of the satisfaction questionnaire on the school management model of learning center according to the Sufficiency Economy Philosophy in education towards sustainable quality development was mean 4.27 at a high level. And (5) The comparative result of the comprehension test scores on the philosophy of sufficiency economy of the training to extend the results to network schools after training was significantly higher than before the training at the.01 level.

Keywords: Sufficiency Economy Philosophy; Management Model; Learning Center

บทนำ

การพัฒนาประเทศไทยในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 -2564) อยู่ในห้วงเวลาของการปฏิรูปประเทศเพื่อแก้ปัญหาพื้นฐานหลายด้านที่ส่งสมานานท่ามกลางสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็วและเชื่อมโยงกันใกล้ชิดมากขึ้นการแข่งขันด้านเศรษฐกิจจะเข้มข้นมากขึ้นสังคมโลกจะมีความเชื่อมโยงใกล้ชิดกันมากขึ้นเป็นสภาพไร้พรมแดนการพัฒนาเทคโนโลยีจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและจะกระทบชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมและการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจอย่างมากขณะที่ประเทศไทยมีข้อจำกัดของปัจจัยพื้นฐานเชิงยุทธศาสตร์เกือบทุกด้านและจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาที่ชัดเจนขึ้นและการพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 จะมุ่งบรรลุเป้าหมายในระยะ 5 ปีที่จะสามารถต่อยอดในระยะต่อไป เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาระยะยาวตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีโดยมีหลักการสำคัญของแผนพัฒนาฯ ซึ่งส่วนหนึ่งคือยึด “หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ต่อเนื่องมาตั้งแต่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 เพื่อให้เกิดบูรณาการพัฒนาในทุกมิติอย่างสมดุลผสมผสานมีความพอประมาณมีระบบภูมิคุ้มกันและการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ดีซึ่งเป็นเงื่อนไขจำเป็นสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยมุ่งเน้นการพัฒนาคนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์ในสังคมไทยเป็นสังคมคุณภาพสร้างโอกาสและมีที่ยืนให้กับทุกคนในสังคมได้ดำเนินชีวิตที่ดีมีความสุขและอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559: 1)

การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาจึงควรเน้นที่การปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นหลักในการคิด การทำงานและการปฏิบัติในชีวิตประจำวัน จนกระทั่งมีพฤติกรรมที่อยู่อย่างพอเพียง เพื่อให้สามารถรักษาสอดคล้องในการดำเนินชีวิตและพร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลาได้อย่างมีสติ ตลอดจนใช้ปัญญาความรู้ในทางที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ส่วนรวมทั้งในปัจจุบันและอนาคต (สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์, 2555: 46)

กระทรวงศึกษาธิการในฐานะหน่วยงานหลักในการพัฒนาคนและสร้างเยาวชนให้มีคุณภาพของประเทศได้ตระหนักและเห็นคุณค่าในภารกิจดังกล่าวจึงมีนโยบายที่จะสร้างกระบวนการเรียนรู้ตามรอยพระยุคลบาทเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงโดยอัญเชิญมาใช้เป็นหลักในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพสามารถพึ่งตนเองได้คนส่วนใหญ่พอมีพอกินพอใช้พออยู่ในการดำเนินชีวิตโดยใช้หลักความพอประมาณการคำนึงถึงผลมีเหตุมีผลภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเองและมีคุณธรรมกำกับความรู้เป็นกรอบในการดำรงชีวิตและเป็นพลเมืองดีของชาติ จึงเน้นสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในวงการศึกษาเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้เหมาะสมกับบทบาทภารกิจของแต่ละบุคคล และปลูกฝังปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในการดำรงชีวิตให้อยู่บนพื้นฐานของเศรษฐกิจพอเพียงตลอดจนนำไปสู่การปรับแนวทางการพัฒนาด้วยการกำหนดนโยบายด้านการศึกษาโดยนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษา

[120]

สถาบันครอบครัวชุมชนสถาบันทางศาสนาและองค์กรภาคส่วนต่างๆให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ตามเจตนารมณ์ของการปฏิรูปการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2556 : 3)

กลยุทธ์ในการขับเคลื่อนนโยบายการศึกษาที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพนักเรียน คือ การปลูกฝังคุณธรรมความสำนึกในความเป็นชาติไทยและวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563: 1) สอดคล้องกับผลการวิจัยเกี่ยวกับการนำหลักการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีต่อการบริหารจัดการศึกษา และการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ดังนี้ ฦสิตา อรรถยุะพันธุ์ (2552 : บทคัดย่อ) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีระดับการปฏิบัติในการบริหารจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจและการจัดการเรียนการสอน จัดโครงการและกิจกรรมและด้านการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษา นวรัตน์ ทองน้อย (2553: บทคัดย่อ) พบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก การบริหารจัดการสถานศึกษา ควรนำผลการติดตามมาพัฒนาปรับปรุงการบริหารจัดการงบประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ควรติดต่อดังค์กรภายนอกในการจัดสรรงบประมาณ พิเศษปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ให้มากกว่าเดิม นักเรียนไปเรียนรู้นอกสถานที่กับวิทยากรภูมิปัญญาท้องถิ่น ควรให้ครูเข้ารับการอบรมเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงทุกคน ฦฉนธรรม มีทอง (2552 : บทคัดย่อ) พบว่า โรงเรียนเน้นให้ครูได้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ถ่ายทอดปลูกฝังความรู้ ความเข้าใจตลอดจนค่านิยมพื้นฐานตามแนวคิดเศรษฐกิจ พอเพียงภายใต้เงื่อนไขความรู้คู่คุณธรรม มีการวางแผนการใช้งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรอย่างฉลาด รอบคอบ คุ่มค่ามีกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ ด้วยความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ ตลอดจนมีการประสานกับเครือข่ายหรือองค์กรอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อขอรับการสนับสนุนทางด้านงบประมาณ มีการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยการให้ความรู้ ประชุม อบรมสัมมนาเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง คณะครูมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมกับศักยภาพ ของผู้เรียน ชุมชนและสังคม ส่งเสริมให้ครู และบุคลากรทางการศึกษาประพฤติตัวเป็นแบบอย่างที่ดี ในการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง มีการวิเคราะห์สภาพปัญหาและอุปสรรคใน การดำเนินงานโดยการจัดการเชิงกลยุทธ์แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างมีเหตุผลรอบคอบ มีการประสานงานกับเครือข่ายหรือองค์กรต่าง ๆ โดยการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อพัฒนากิจกรรมการ เรียนการสอน สร้างความสามัคคีของบุคลากรในองค์กร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีความตระหนักในการเป็นเจ้าของร่วมกัน ส่วนปัญหาอุปสรรคที่สำคัญ คือ ครูขาดความรู้และประสบการณ์ในการจัดทำหลักสูตรที่บูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงสู่สาระการเรียนรู้และขาดงบประมาณในการดำเนินการต่อเนื่อง ข้อเสนอแนะ คือ ให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่บูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงในรูปแบบกิจกรรมที่หลากหลาย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ รับผิดชอบ ควบคุม ดูแล ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารและจัดการศึกษาขั้น

พื้นฐาน โดยองค์คณะบุคคลในรูปแบบองค์กรร่วมมีนโยบายการจัดการศึกษา โดยนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา น้อมนำแนวพระราชดำริ สืบสานพระราชปณิธานและพระบรมราโชบายด้านการศึกษา หรือ “ศาสตร์พระราช” มาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างยั่งยืน ส่งเสริม สนับสนุนการน้อมนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในการดำเนินชีวิตแต่ยังพบว่า การบริหารสถานศึกษาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินโครงการเนื่องจากปัญหา ภาระ กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในสถานศึกษา และจากผลกระทบของโลกาภิวัตน์ การถ่ายทอดวัฒนธรรมเป็นไปอย่างรวดเร็ว ผู้เรียนเกิดค่านิยมใหม่ ฟุ้งเฟ้อ ฟุ่มเฟือย ทำงานไม่เป็น ไม่เคารพกฎระเบียบ ผู้ปกครองและชุมชนมีค่านิยมเลียนแบบ วัฒนธรรมต่างชาติ ส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้เรียน สำหรับโรงเรียนบ้านปักหมุ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 มีนโยบายมุ่งเน้นให้ผู้เรียน รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รู้จักอดออมไว้ใช้เมื่อจำเป็น มีไว้พอกินพอใช้ ถ้าเหลือก็แจกจ่ายจำหน่าย และพร้อมที่จะขยายกิจการเมื่อมีความพร้อม เมื่อมีภูมิคุ้มกันที่ดี มียุทธศาสตร์โรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานสากล เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสร้างภาคีเครือข่ายเพื่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนและชุมชนกับทุกภาคส่วนพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาด้วยหลักธรรมาภิบาล (โรงเรียนบ้านปักหมุ่, 2563: 4-12)

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา จึงได้ประชุมคณะครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน ผู้นำชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น และผู้วิจัยได้สังเคราะห์รูปแบบการบริหารออกมาเป็นรูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาสู่การพัฒนาคุณภาพที่ยั่งยืน โรงเรียนบ้านปักหมุ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 เพื่อขับเคลื่อนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาให้มีความเข้มแข็ง ยั่งยืน เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่สถานศึกษาอื่นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา สู่การพัฒนาคุณภาพที่ยั่งยืน โรงเรียนบ้านปักหมุ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาสู่การพัฒนาคุณภาพที่ยั่งยืน โรงเรียนบ้านปักหมุ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

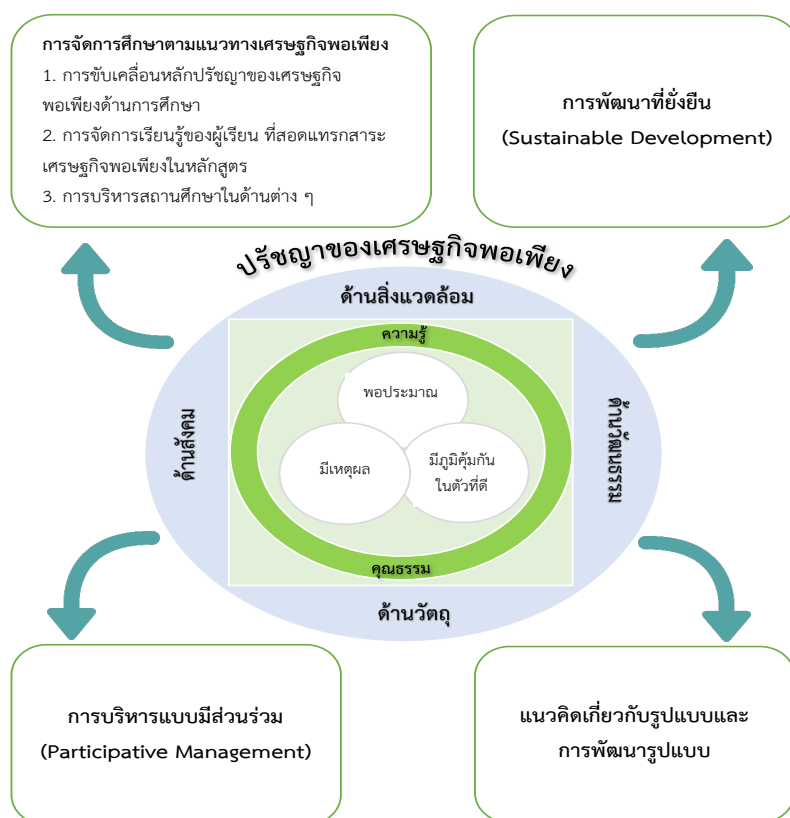
[122]

3. เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาศูการพัฒนาคุณภาพที่ยั่งยืน โรงเรียนบ้านปึกหมู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

4. เพื่อสอบถามความพึงพอใจต่อรูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาศูการพัฒนาคุณภาพที่ยั่งยืน โรงเรียนบ้านปึกหมู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร งานวิจัย แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาของ วาโร เฟิงส์วส์ดี (2553 : 9) สิริรัชต์ แก้วงาม (2561 : 33) พิษญา ดา สิงห์เลิศ (2560 : 12) บุญเอื้อ หงส์วิชา (2554 : 18) และได้สังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

1. **ขอบเขตด้านประชากร:** ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ รวมทั้งสิ้น 79 คน ประกอบด้วย

1.1 ครูโรงเรียนบ้านปึกหมู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคายเขต 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 5 คน

1.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านปึกหมู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคายเขต 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 8 คน (ยกเว้นผู้อำนวยการสถานศึกษา)

1.3 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านปึกหมู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคายเขต 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 33 คน

1.4 ผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนบ้านปึกหมู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคายเขต 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 33 คน (โดยกำหนดให้นักเรียน 1 คน มีผู้ปกครอง 1 คน)

2. **ขอบเขตด้านเนื้อหา:** ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษามา แล้วนำมากำหนดขอบเขตเนื้อหา ดังนี้

2.1 แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.2 การบริหารจัดการของสถานศึกษา

2.2.1 การบริหารงานวิชาการ

2.2.2 การบริหารงานงบประมาณและแผนงาน

2.2.3 การบริหารงานบุคลากร

2.2.4 การบริหารงานทั่วไป

2.3 การบริหารแบบมีส่วนร่วม

3. **ขอบเขตด้านระยะเวลาการวิจัย:** ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาในการวิจัย ปีการศึกษา 2563

4. **เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล**

4.1 แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาสู่การพัฒนาคุณภาพที่ยั่งยืน โรงเรียนบ้านปึกหมู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

4.2 แบบสัมภาษณ์เชิงลึก ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการและแนวทางที่ใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา

4.3 รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาศูการพัฒนาคุณภาพที่ยั่งยืน โรงเรียนบ้านปึกหมู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

4.4 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อรูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาศูการพัฒนาคุณภาพที่ยั่งยืน โรงเรียนบ้านปึกหมู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

4.5 แบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5. กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีการชี้แจงวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมรับแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้ให้ครูประจำชั้นอ่านข้อคำถามให้นักเรียนฟังและให้นักเรียนเลือก กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้ส่งและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีการชี้แจงวัตถุประสงค์ ของการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมรับแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปกครองนักเรียน ผู้วิจัยได้ส่งหนังสือพร้อมแบบสอบถามจากโรงเรียนถึงผู้ปกครองนักเรียน พร้อมมีการชี้แจง ทำความเข้าใจ แล้วนัดหมาย วัน เวลาเก็บแบบสอบถามคืน เมื่อครบกำหนดผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

5.2 ผู้วิจัยได้ประสานงาน นัดวัน เวลาการสัมภาษณ์ ครูคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน ที่มีประสบการณ์และความรู้เกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา และได้บันทึกผลการสัมภาษณ์ลงในแบบบันทึกการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

5.3 ผู้วิจัยส่งรูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาศูการพัฒนาคุณภาพที่ยั่งยืน โรงเรียนบ้านปึกหมู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 พร้อมกับแบบประเมินให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้วยตนเอง พร้อมทั้งชี้แจงแนวทางในการประเมินรูปแบบ

5.4 ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยมีการชี้แจงวัตถุประสงค์ของการสอบถามความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาศูการพัฒนาคุณภาพที่ยั่งยืน โรงเรียนบ้านปึกหมู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ต่อกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน

5.5 ผู้วิจัยให้ผู้เข้าร่วมอบรมทำแบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงก่อนและหลังการอบรม

[125]

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 เครื่องมือการวิจัยที่เป็นแบบสอบถาม ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียงการแปลความหมายจากค่าเฉลี่ย

6.2 เครื่องมือการวิจัยที่เป็นแบบสัมภาษณ์ ใช้วิธีการจัดลำดับความสัมพันธ์และลำดับความเชื่อมโยงของข้อมูลจนได้ข้อสรุปในกระบวนการประมวลผลและวิเคราะห์ภาพรวม หากพบว่า ข้อมูลหรือประเด็นใดมีความขัดแย้งเกิดขึ้น หรือข้อมูลไม่ชัดเจน ผู้วิจัยจะใช้วิธีการตรวจสอบเนื้อหาที่มีอยู่เป็นเบื้องต้น หรือมีการนัดสัมภาษณ์เพิ่มเติมอีกครั้ง

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการบริหารจัดการโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาศูการพัฒนาคุณภาพที่ยั่งยืน โรงเรียนบ้านปึกหมู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน และระดับปานกลาง 4 ด้าน ส่วนผลการวิเคราะห์สภาพปัญหา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน และระดับปานกลาง 4 ด้าน และผลการวิเคราะห์ความต้องการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

2. ผลการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาศูการพัฒนาคุณภาพที่ยั่งยืน โรงเรียนบ้านปึกหมู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ซึ่งได้พัฒนาตามหลักการและแนวคิดการออกแบบตามรูปแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) องค์ประกอบด้านบุคลากรพอเพียง 2) องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมพอเพียง 3) องค์ประกอบด้านชุมชนพอเพียง 4) องค์ประกอบด้านนวัตกรรมพอเพียง 5) องค์ประกอบด้านงบประมาณพอเพียง 6) องค์ประกอบด้านการสร้างเครือข่ายพอเพียง ผลการประเมินรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.61$) ปรากฏว่า รูปแบบมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความถูกต้องและความเป็นประโยชน์ของรูปแบบนี้

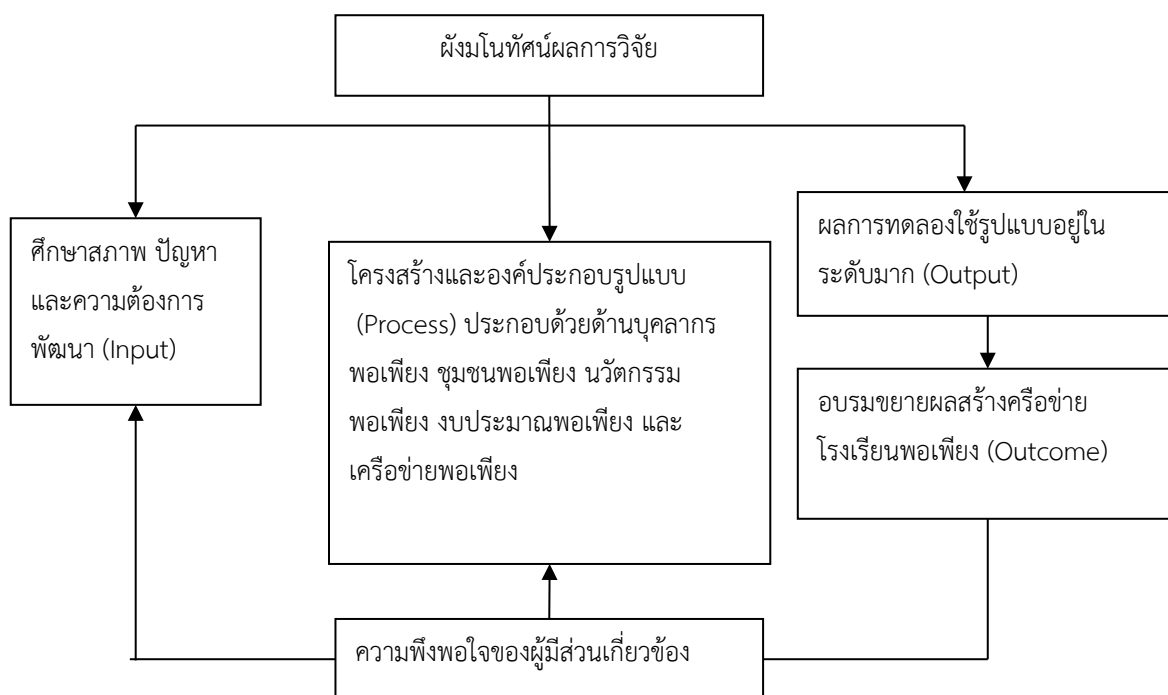
3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาศูการพัฒนาคุณภาพที่ยั่งยืน โรงเรียนบ้านปึกหมู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.35

4. ผลการสอบถามความพึงพอใจรูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาศูการพัฒนาคุณภาพที่ยั่งยืน โรงเรียนบ้านปึกหมู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.27

[126]

5. ผลการอบรมเพื่อขยายผลสู่โรงเรียนเครือข่าย โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนการทดสอบความรู้ เข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ก่อนและหลังการอบรม พบว่าก่อนการอบรมได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 7.00 จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน หลังการอบรมได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 9.55 จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน แสดงว่าหลังการอบรมมีคะแนนสูงกว่าก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลการวิจัย เรื่อง รูปแบบรูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาศูการพัฒนาคุณภาพที่ยั่งยืน โรงเรียนบ้านปึกหมู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 สามารถสังเคราะห์เป็นผังมโนทัศน์ ได้ดังนี้

แผนภาพที่ 2 ผังมโนทัศน์ผลการวิจัย

จากภาพที่ 2 ผังมโนทัศน์ผลการวิจัย พบว่า การบริหารจัดการโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านปึกหมู มีสภาพการดำเนินงานแต่มีปัญหาหลายอย่างที่ต้องดำเนินการแก้ไข เมื่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องการพัฒนาแก้ไขปัญหาก็ได้จัดทำรูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านปึกหมู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ซึ่งผลการนำรูปแบบไปทดลองใช้อยู่ในระดับมาก และมีผลลัพธ์คือ การอบรมขยายผลสร้างเครือข่ายโรงเรียนพอเพียงให้กับสถานศึกษาที่สนใจนำรูปแบบไปใช้ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรู้สึกพึงพอใจต่อการนำรูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

อภิปรายผล

จากการวิจัย รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษาสู่การพัฒนาคุณภาพที่ยั่งยืน โรงเรียนบ้านปึกหมู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 มีข้อค้นพบที่น่าสนใจเห็นควรนำมาอภิปรายดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาสู่การพัฒนาคุณภาพที่ยั่งยืน โรงเรียนบ้านปึกหมู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

1.1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามขอบข่ายงานทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษา อีกทั้งสถานศึกษามีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ความต้องการของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่ชัดเจนดำเนินงานพัฒนาที่เน้นคุณภาพผู้เรียนเชื่อมโยงกับชีวิตจริงบนพื้นฐานความพอเพียง สอดคล้องกับงานวิจัยของ นวรัตน์ ทองน้อย (2553: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนวัดลำกระดาน สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร พบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาควรนำผลการติดตามมาพัฒนาปรับปรุงการบริหารจัดการงบประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ควรติดต่อองค์กรภายนอกในการจัดสรรงบประมาณ พิเศษปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ให้มากกว่าเดิม ด้านหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน ควรให้นักเรียนไปเรียนรู้นอกสถานที่กับวิทยากรภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา หรือพัฒนาสถานศึกษา ชุมชนด้านเศรษฐกิจ หรือสิ่งแวดล้อม หรือวัฒนธรรม ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการพัฒนาบุคลากร ควรมีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล การนำหน่วยการเรียนรู้หลักปรัชญา และ สมใจ สิกขวัฒน์ และคณะ (2557: 7) ได้ศึกษา การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีต่อการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้จะเป็นวิธีการบริหารที่ส่งผลต่อผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม

1.2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครู มีความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเองเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา แต่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจด้านหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จึงทำให้การจัดการเรียนการสอน ยังไม่ดีเท่าที่ควร และการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ยังขาดความต่อเนื่อง อีกทั้งสถานศึกษามีสภาพแวดล้อมทาง

[128]

กายภาพและสังคมไม่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้เท่าที่ควร มีงบประมาณจำกัดในการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พชญา วะไลใจ (2553: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การศึกษาปัญหาการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า ปัญหาการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และ ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ขณะที่ วรรณช ปานคุ้ม (2560: 128) ได้ศึกษาการจัดทำแผนกลยุทธ์การพัฒนาสถานศึกษาพอเพียงเพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 13 จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียงโดยรวม มีการปฏิบัติเป็นจริง อยู่ในระดับปานกลางและด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอกและปัญหาการบริหารสถานศึกษาพอเพียงด้านที่มีปัญหามากที่สุด คือ ด้านบุคลากร

1.3 ผลการวิเคราะห์ความต้องการ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการบริหารจัดการโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา ต้องมีการพัฒนาในด้านบุคลากรด้านสิ่งแวดล้อม ด้านชุมชนด้านนวัตกรรม ด้านงบประมาณและด้านการสร้างเครือข่ายอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนเช่นการอบรม ประชุมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การสร้างความร่วมมือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและการศึกษาความรู้เกี่ยวกับแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจนำแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรม การเรียนการสอน การจัดทำเครื่องมือวัดผลและประเมินผลตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิพัฒน์ แก้วใส (2557: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาสำนักงานเขตลาดกระบังสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความสำคัญในการพัฒนาประเทศด้านการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ครูมีการชี้แจงให้ความรู้ ความเข้าใจและเห็นคุณค่าในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนความคิดเห็นของครูที่มีต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และความต้องการที่จะบูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2. ผลการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาสู่การพัฒนาคุณภาพที่ยั่งยืน โรงเรียนบ้านปึกหมู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 พบว่า ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) องค์ประกอบด้านบุคลากรพอเพียง 2) องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมพอเพียง 3) องค์ประกอบด้านชุมชนพอเพียง 4) องค์ประกอบด้านนวัตกรรมพอเพียง 5) องค์ประกอบด้านงบประมาณพอเพียง 6) องค์ประกอบด้านการสร้างเครือข่ายพอเพียง

[129]

สอดคล้องกับงานวิจัยของ จำเริญรัตน์ จิตต์จิรจรรย์ (2559: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาตนเองในการศึกษาของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการศึกษาพบว่า องค์ประกอบของรูปแบบประกอบด้วย 1) หลักการเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) สารสำคัญของรูปแบบประกอบด้วย การเรียนรู้เพื่อรู้การเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ การเรียนรู้เพื่อเป็นพลเมืองที่ดี การเรียนรู้เพื่ออยู่ในสังคมอย่างมีความสุข และการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงตนเอง และสังคมซึ่งมีการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ความประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัว โดยมีเงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรม 4) แนวทางการนำรูปแบบสู่การปฏิบัติ และ 5) เงื่อนไขการนำรูปแบบสู่การปฏิบัติ

3. ผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษาสู่การพัฒนาคุณภาพที่ยั่งยืน โรงเรียนบ้านปากหมู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 นำผลมาอภิปรายรายด้าน ดังนี้

3.1 ด้านบุคลากรพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด โดยด้านบุคลากรพอเพียง ที่มีความโดดเด่น คือ บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้ใช้และจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ได้อย่างเหมาะสม เห็นคุณค่า ยอมรับและให้ความร่วมมือในการขยายผลการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ภายนอกสถานศึกษา และสามารถถ่ายทอดประสบการณ์การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ให้กับบุคคลอื่นได้ สอดคล้องกับงานวิจัย สมรภูมิ อ่อนอุ่น (2557: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 38 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการอบรมให้ความรู้แก่ครู ด้านสื่อการเรียนการสอน และการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา นิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน วางแผนอัตรากำลังบุคลากรที่มีอยู่ให้ตรงตามความต้องการที่แท้จริง รวมถึงส่งบุคลากรไปอบรมกับหน่วยงานภายนอกอยู่เป็นประจำ

3.2 ด้านสิ่งแวดล้อมพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านสิ่งแวดล้อมพอเพียงที่มีความโดดเด่น คือ มีสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกสถานศึกษาที่สะอาด ร่มรื่น เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ อาคารสถานที่มีความเป็นระเบียบ เรียบร้อย ปลอดภัย เน้นประโยชน์ใช้สอย มีแผนการใช้อาคารสถานที่อย่างเหมาะสม เป็นรูปธรรม มีฐานการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ สมใจ สิกขวัฒน์ และคณะ (2557:1-9) ได้ศึกษา การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีต่อการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า เพราะผู้บริหาร ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ร่วมกันวางแผนและมีการส่งเสริมปรับปรุงพัฒนาอาคารสถานที่ ภูมิทัศน์ในสถานศึกษาเพื่อสื่อให้นักเรียนเข้าใจถึงแนวคิด ทศนคติที่ดีในการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างชัดเจน เกิดการเรียนรู้อย่าง

[130]

เป็นธรรมชาติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรางคนาง ชูแก้ว (2553: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของค่านิยมและพฤติกรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงสูงสุดต่อค่านิยมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางโรงเรียน สำหรับปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อมสูงสุดต่อค่านิยมและพฤติกรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางครอบครัว

3.3 ด้านชุมชนพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านชุมชนพอเพียงที่มีความโดดเด่น คือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานต่าง ๆ รับรู้ เห็นคุณค่า การขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาและมีส่วนร่วม สนับสนุนกิจกรรมการขยายผลการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ภายนอกจนเห็นผล สอดคล้องผลการวิจัยของ สมใจ สิกขวัฒน์ และคณะ (2557: 9) ได้ศึกษา การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีต่อการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่าสถานศึกษาต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองชุมชนและองค์กรต่างๆ ในการจัดการศึกษานับตั้งแต่การแสดงความคิดเห็นการวางแผนการดำเนินการและการแก้ไขปัญหาตลอดจนการควบคุมกำกับติดตามและประเมินผลเพื่อพัฒนาการศึกษาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

3.4 ด้านนวัตกรรมพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านนวัตกรรมพอเพียงที่มีความโดดเด่น คือมีสื่อการเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้ ที่หลากหลายที่ส่งเสริมการสร้างอุปนิสัยอยู่อย่างพอเพียง สอดคล้องกับ ภูมิสังคม วัฒนธรรมท้องถิ่น สอดคล้องกับ จักรปรุพห์ วิชาวัครวิทย์ (2559: บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดเชียงใหม่ผลการวิจัย พบว่า การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ จะเน้นการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้คิด วิเคราะห์ ถึงรากฐานสำคัญของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า ได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาดอย่างกลมกลืน ยึดหลักความมีเหตุผล และความพอประมาณ ด้านกิจกรรมส่งเสริมการประหยัดและอดออม มีการปฏิบัติอย่างจริงจังและส่งผลการดำเนินชีวิตของครู และนักเรียน รวมทั้งขยายผลไปสู่ชุมชนด้วย ด้านกิจกรรมสร้างระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีกิจกรรมการเยี่ยมบ้าน มีเครือข่ายผู้ปกครอง มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างครูกับผู้ปกครอง และกิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรม ส่วนการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

3.5 ด้านงบประมาณพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านงบประมาณพอเพียงที่มีความโดดเด่น คือมีการวางแผน จัดสรรงบประมาณ โดยคำนึงการใช้ประโยชน์ อย่างคุ้มค่า มีการกำกับ ติดตามผลการดำเนินงานตามแผนงบประมาณอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ ธนธรรม มีทอง (2552: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาโรงเรียนบ้าน

[131]

Citation: สุจิตรา ป้องโกเซ. (2565). รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาศูการพัฒนาคุณภาพที่ยั่งยืน โรงเรียนบ้านปึกหนู สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 2 (5), 117-136.

Pongkose, S., (2022). School Management Model of Learning Center According to the Sufficiency Economy Philosophy in Education towards Sustainable Quality Development, Ban Pak Moo School, Nong Khai Primary Educational Service Area Office 2. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 2 (5), 117-136 ; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2022.87>

ร้องแรง ผลการศึกษา ด้านการบริหารงบประมาณ มีการวางแผนการใช้งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรมาอย่างฉลาด รอบคอบ คุ่มค่ามีกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ ด้วยความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ ตลอดจนมีการประสานกับเครือข่ายหรือองค์กรอื่น ๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชนเพื่อขอรับการสนับสนุนทางด้านงบประมาณ

3.6 ด้านการสร้างเครือข่ายพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านการสร้างเครือข่ายพอเพียงที่มีความโดดเด่น คือ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เชิงวิชาการในการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในสถานศึกษา สถานศึกษาจัดอบรม เป็นสถานดูงาน และเป็นพี่เลี้ยงให้กับสถานศึกษาอื่นได้ สอดคล้องกับ ธนธรรม มีทอง (2552: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านร่องแซง ผลการศึกษาพบว่า โรงเรียนบ้านร่องแซง ได้นำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้อย่างนี้ ด้านการบริหารทั่วไป มีการวิเคราะห์สภาพปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน โดยการจัดการเชิงกลยุทธ์แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างมีเหตุผลรอบคอบ มีการประสานงานกับเครือข่ายหรือองค์กรต่าง ๆ โดยการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน สร้างความสามัคคีของบุคลากรในองค์กร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีความตระหนักในการเป็นเจ้าของร่วมกัน ส่วนปัญหาอุปสรรคที่สำคัญ คือ ครูขาดความรู้และประสบการณ์ในการจัดทำหลักสูตรที่บูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงสู่สาระการเรียนรู้และขาดงบประมาณในการดำเนินการต่อเนื่อง ข้อเสนอแนะ คือ ให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่บูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงในรูปแบบกิจกรรมที่หลากหลาย

4. ผลการสอบถามความพึงพอใจรูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา สู่การพัฒนาคุณภาพที่ยั่งยืน โรงเรียนบ้านปึกหมู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรูปแบบการจัดการเรียนรู้ได้สร้างและพัฒนาขึ้นตามแนวคิด ทฤษฎีวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบมีนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการไว้ในแผนยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา มีการประชุม เพื่อปรับปรุงการดำเนินงานขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยใช้วงจร PDCA เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืนสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมชาย ทวีทรัพย์ (2557: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนบ้านหนองเตยผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของครู นักเรียน และผู้ปกครองที่มีต่อรูปแบบการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านหนองเตยพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด

5. ผลการอบรมเพื่อขยายผลสู่โรงเรียนเครือข่าย โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนการทดสอบความรู้ เข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ก่อนและหลังการอบรม พบว่าก่อนการอบรมได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 7.00จากคะแนนเต็ม10 คะแนน หลังการอบรมได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 9.55 จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน แสดงว่าหลังการอบรมมีคะแนนสูงกว่าก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ทั้งนี้เป็น

[132]

เพราะรูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษามีประสิทธิภาพ สามารถขยายผลไปสู่สถานศึกษาอื่นได้ สอดคล้องผลการวิจัยของ อรรพรรณ บ่อมดำ (2561: 54) ได้ศึกษาเรื่องการขับเคลื่อนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า แนวปฏิบัติการขับเคลื่อนและปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5 ขั้นตอน ขั้นที่ 1 การเตรียมความพร้อมในการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา ขั้นที่ 2 การจัดระบบการเรียนรู้ ขั้นที่ 3 การจัดกิจกรรมในโรงเรียนและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ขั้นที่ 4 การเปลี่ยนแปลงบริบท และขั้นที่ 5 การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากผลการวิจัย พบว่า การดำเนินกิจกรรมโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน อีกทั้งต้องเสียสละกำลังกาย ร่วมแรงร่วมใจกันทำงานเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ จึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1.1 ควรมีการเสริมแรง สร้างขวัญและกำลังใจ เพื่อให้ครูและนักเรียนได้เป็นแกนนำในดำเนินการตามวัตถุประสงค์และบทบาทหน้าที่ของศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนตลอดไป

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำรูปแบบรูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา ที่ได้จากการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ส่งผลไปยังบุคลากรในสถานศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการประเมินโครงการครั้งต่อไป

จากผลการวิจัย พบว่า การอบรมสร้างเครือข่ายโรงเรียนพอเพียงอยู่ในระดับมาก เป็นการสร้างเครือข่ายและโรงเรียนต้นแบบสำหรับสถานศึกษาที่สนใจนำแนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมความสำเร็จต่อรูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาสู่การพัฒนาคุณภาพที่ยั่งยืน โรงเรียนบ้านปากหมู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 เพื่อให้เกิดความยั่งยืน

2.2 ควรนำรูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษาสู่การพัฒนาคุณภาพที่ยั่งยืน โรงเรียนบ้านปึกหมู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ไปใช้กับสถานศึกษาอื่นๆ เพื่อนำมาเปรียบเทียบเพื่อการพัฒนา

2.3 ควรจะใช้วิธีการวิจัยในรูปแบบต่างๆ เช่น การวิจัยเชิงทดลอง การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม และการวิจัยเชิงคุณภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). *คู่มือการบริหารโรงเรียนในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- จักรพรรพ์ วิชาอัครวิทย์. (2559). *รูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใน จังหวัดเชียงใหม่*. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- จำเริญรัตน์ จิตต์จิรจรรย์. (2559). การพัฒนารูปแบบการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนา ตนเองในการศึกษาของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. *วารสารวิชาการ สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย*. 22 (2), 47-60.
- ณสิตา อรัญยะพันธุ์. (2552). *การบริหารจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ธนธรรม มีทอง. (2552). *การบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง :กรณีศึกษาโรงเรียน บ้านร่องแซง*. การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัย ขอนแก่น.
- นวรรตน์ ทองน้อย. (2553). *การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียน วัดลากะ ดาน สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร*. [Online] สืบค้นจาก http://www.loysaianusornschoolcomBook1234htm?b_id=77891&bcat_id=16. [10 มิถุนายน 2564]
- บุญเอื้อ หงส์วิชา. (2554). *การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของบุคลากรทางการศึกษา ในสังกัดโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด*. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- พัชญา ะโลใจ. (2553). *การศึกษาปัญหาการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2*. งานนิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหาร การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา.

- พิชญาดา สิงห์เลิศ. (2560). การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสหวิทยาเขตระยอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พิพัฒน์ แก้วใส. (2557). การนำแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาสำนักงานเขตลาดกระบังสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- โรงเรียนบ้านปึกหมู. (2563). รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SELF-ASSESSMENT REPORT : SAR) ปีการศึกษา 2563. นนทบุรี: โรงเรียนบ้านปึกหมู.
- วรณัฐ ปานคุ้ม. (2560). การจัดทำแผนกลยุทธ์การพัฒนาสถานศึกษาพอเพียงเพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาของโรงเรียน ราชประชานุเคราะห์ 13 จังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา การบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วรารณาง ชูแก้ว. (2553). การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของค่านิยมและพฤติกรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนมัธยมศึกษา. วารสารเทคโนโลยีสุรนารี, 4 (2), 1-16.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2553). สถิติประยุกต์สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: สุวิริยาสัน.
- สมใจ ลีขวัญ, วรณะ บรรจง และ สถาพร สังข์ขาวสุทธิรักษ์. (2557). การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีต่อการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 1. วารสารครูพิบูล. 1 (1), 1-11.
- สมชาย ทวีทรัพย์. (2557). รูปแบบการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนบ้านหนองเตย. ศรีสะเกษ: โรงเรียนบ้านหนองเตย.
- สมรภูมิ อ่อนอ่อน. (2557). แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 38. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ.2563. กรุงเทพฯ.: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). สรุปสาระสำคัญแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560-2564. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติสำนักนายกรัฐมนตรี.

.....
สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์. (2555). จากปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ กว่า 1 ทศวรรษ.

กรุงเทพฯ: สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์.

สิริรัชต์ แก้วงาม. (2561). การพัฒนารูปแบบการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนโรงเรียนบ้าน
คู่มือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม. สมุทรสงคราม: โรงเรียนบ้านคู่มือ.

อรรณ ป้อมดำ. (2561). การขับเคลื่อนศูนย์การเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.